

11MAG – 6. cvičení

Přesnost numerických výpočtů

24. listopadu 2014

1 Test [20 minut]

První průběžný test.

2 Numerické chyby při aproximaci derivace [30 minut]

Numericky určete derivaci funkce $f(x) = \sin(x)$ v bodech $x = 1$ a $x = \pi/4$ pomocí aproximace konečnou diferencí

$$f'(x) \approx \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$$

pro hodnoty $h = 2^{-n}$, $n = 1, 2, \dots, 30$. Používejte programovací prostředí, které pracuje se standardní reprezentací čísel v pohyblivé řádové čárce (nepoužívejte Maple, použijte například Matlab). Pracujte v jednoduché přesnosti (proměnné typu `single` v Matlabu nebo `float` v C/C++).

1. Porovnejte absolutní chybu určení $f'(x)$ s hodnotami funkce $\cos(x)$. Vyneste chybové hodnoty do grafu jako funkci délky intervalu h , s *logaritmickým měřítkem* osy h i chybových hodnot.
2. Existuje nějaká hodnota h , pro niž je chyba určení derivace minimální?
3. Strojová přesnost výpočtů v pohyblivé řádové čárce (angl. *unit roundoff*) je definována jako $\epsilon_{\text{mach}} = q^{1-t}$ (pokud nevíte, co je q , podívejte se na české slajdy z přednášek), kde v případě nejčastěji používané reprezentace čísel podle normy IEEE 754 je $q = 2$ a $t = 24$ pro výpočty v jednoduché přesnosti. Porovnejte experimentálně určenou optimální hodnotu h z minulého kroku s odhadem optimálního h hodnotou

$$h \approx \sqrt{\epsilon_{\text{mach}}} |x|.$$

3 Změna aproximace [20 minut]

Opakujte celý postup ještě jednou pro aproximace derivace centální diferencí

$$f'(x) \approx \frac{f(x+h) - f(x-h)}{2h}$$

a vysvětlete zjištěné rozdíly.